

DOLENJSKE NOVICE

Dolenjske Novice izhajajo vsak petek; ako je ta dan praznik, dan poprej.

Cena jim je za celo leto (od aprila do aprila) 3 K, za pol leta 1.50 K. Naročnina za Nemčijo, Bosno in druge evropske države znaša 3.50 K, za Ameriko 4.50 K.

List in oglasi se plačujejo naprej.

Vse dopise, naročnino in oznanila sprejema tiskarna J. Krajec nasl.

Opozoritev.

Od danes nadalje bomo pošiljali list vsem cenjenim naročnikom in vsem onim, katerim smo do sedaj pošiljali list na ogled, a ga niso vrnili, ker jih tedaj smatramo za naročnike. Prosimo vljudno, da nam čimpreje vpošljejo naročnino 3 K. Upravništvo.

Svoji k svojim.

Letos se ljudje splošno pritožujejo čez slabe čase; malo je preteklo leto naš kmet pridelal, pa še tega ne more spraviti v denar. Posebno hudo pa trpi na tej žalostni krizi ravno Dolenjska, ki živi po večini od živinoreje in vinogradništva. Cena živini je primeroma s prejšnjimi leti neverjetno nizko padla, dasi se še prav po ceni živina vendar spravi v denar; dolenjski vinogradnik pa svojega vina niti prav po ceni prodati ne more. Po dolenjskih kletih je še polno vina, a kupeev ni od nikoder.

Vpričo tega žalostnega položaja, v katerem se sedaj nahaja dolenjsko vinogradništvo, bi človek pač pričakoval, da bodo vsaj naši domači gostilničarji točili dolenjska vina, a godi se ravno narobe. Na novomeški kolodvor prihajajo kar celi vagoni tujega, nedolenjskega vina, katero se celo v Belokrajino uvaža. Cela kopica gostilničarjev, ki sicer večinoma od dolenjskega kmeta živi, toči tuja vina, kakor da bi pri nas sploh več vina ne bilo. Da, celo naš dolenjski kmet je tu pa tam tako kratkoviden, da hodi v take gostilne in tam pije kako tuje istrijsko vino, mesto, da bi zahteval naš domač pridelek.

Seveda pri takih razmerah ni čuda, da naš kmet nima denarja, ko še celo sam pomaga svoje bore krajcarje pošiljati v druge kraje. To je žalostno znamenje za naše vinogradništvo in zato pred vsem

kličemo našemu kmetu: Pomagaj si sam in Bog ti bo pomagal. Zahtevajte od naših dolenjskih gostilničarjev, da bodo točili samo dolenjska vina. Naj vas nikar ne premoti, ako je morda tuje vino kake vinarje ceneje! Kaj pa pomaga, ako ste res morda na eni strani prihranili kakih 8 vinarjev, na drugi strani ste pa dolenjskega kmeta ozir. samega sebe oškodovali za 40 vinarjev. Tu morajo nehati vsaki oziri, tu gre za dolenjske vinograde in kdor nas ne podpira, tudi ni vreden naše podpore. Kdor noče točiti domače vino, tudi domačih gostov ni vreden. Pozivamo pa tudi druge stanovce po Dolenjskem, da pokažejo vsaj malo solidarnosti do dolenjskega kmeta. Ne segajte tudi vi po tujem blagu, ampak držite se domačega pridelka. Tako bo ostal lep denar doma in naš kmet vam bo hvaležno povrnil s tem, da vam bo dal več zaslužka; dokler bo pa romal naš denar v druge kraje, tudi nekmečki stanovi nimajo dosti pričakovati od našega kmeta. Saj pravi vendar nemški pregovor: Ako ima denar kmet, ga ima celi svet. Ako bo torej imel dolenjski kmet denar, imel ga bo tudi dolenjski obrtnik in trgovec itd.

Priznati pa moramo žalibog, da so veliko naši vinogradniki sami zakrivili, da ni bilo kupeev. Ponekod so namreč zahtevali tako pretirane cene, da so vinske kupce le odbijali. Naši vinogradniki so se doslej veliko premalo ozirali na splošen avstrijski vinski trg in zato niso znali prilagoditi cene splošnemu trgu. Kadar je vina po drugod prav malo, takrat seveda lahko zahtevamo višjo ceno, kakor navadno, ako je pa vina drugje tudi dovolj, z visokimi cenami le sebi škodujemo. Letošnja žalostna izkušnja bo tudi našega kmeta v tem oziru zmodrila. V bodoče je pač želeli, da bodo osobito strokovnjaki našega kmeta pravočasno z ozirom na splošen trg opozorili na primerne cene, da ne bo vinogradništvo trpelo take škode kakor letos.

Posledice brezverstva v Nemčiji in Franciji.

V Nemčiji in Franciji dan za dnem govorijo o raznih nevarnostih, ki prete državi od te ali one države. Vsako leto žrtvujejo milijone in milijone za vojaštvo in kanone, samo da se zavarujejo pred bodočimi napadi jim sovražnih držav. Pri tem pa so tako slepi, da ne vidijo svojega najhujšega sovražnika, ki jim doma brez kanonov izpodkopa državne temelje, to je vedno naraščajoča verska brezbržnost.

Brezverstvo je v Nemčiji, še bolj pa v Franciji že tako zastupilo družinsko življenje, da število prebivalstva neverjetno pada. Ako primerjamo števila prebivalstva v nekterih letih in jih primerjamo z zgodovino protiverske gonje, se prepričamo, da je število prebivalstva odvisno od verskega življenja prebivalcev. Poglejmo najprvo na Francosko.

Leta 1810. pod vlado Napoleona I., ki je celo papeža dal zapreti, je prišlo 31 porodov na 1000 prebivalcev. Ko je francoski kralj leta 1815. povzdignil katoličanstvo zopet do veljave, se je do leta 1820. zvišalo število porodov že od 31 na 32 na 1000 prebivalcev. Ko se je pa zopet katoliška vlada odpravila, je začelo število porodov zopet padati in sicer leta 1830. na 30, leta 1840. že na 28, leta 1850. na 26.7 in leta 1860. na 26.6.

Vedno hujši liberalizem francoske družbe je družinsko življenje vedno globlje pogrežal. Leta 1870. je prišlo na 1000 prebivalcev komaj 25.9 porodov, ko je pa nastopila prostozidarska brezbožna klika vlado francoske republike, je začelo vsled vedno hujšega brezverstva število porodov še bolj pojemati; leta 1880. so že šteli na 1000 ljudij 25.3, leta 1890. 23, leta 1900. 22 in leta 1910. in 1911. komaj 19 porodov. Tako je Francoska s svojim brezboštvom srečno dospela na najsigurnejšo pot propada ne vsled zunanjih sovražnikov, ampak vsled notranjega, katerega z največjo požrtvovalnostjo sama reši.

Številke dokazujejo, da je Nemčija na isti poti kakor Francoska. Čimbolj propada vera, tembolj pada tudi število prebivalcev. Leta 1842. odpade na 1000 prebivalcev še 42 porodov, leta 1881. že komaj 38, leta 1901. že 36.9, leta 1907. že 33, leta 1911. se že zniža številka na 30 in leta 1912 celo že na 29.

Te številke pač jasno pričajo, kam bo brezverstvo pripeljalo francosko in nemško ljudstvo. In vendar se naši liberalci tako vroče zavzemajo za francoske brezbožne razmere in jih hočejo preseliti z vso silo tudi k nam. Mi pa lahko z mirno vestjo rečemo, dokler bo naše ljudstvo ostalo pošteno in spoštovalo svetost družinskega življenja, se ne bo liberalcem nikakor posrečilo slovenski narod speljati na pogubonosno francosko pot. Navedene številke nam nudijo zadosten dokaz, kam privede liberalizem in kam bi privedel tudi naše ljudstvo, če bi se mu udalo; zato je pa tudi sveta naloga vsacega treznomislega doslednega rodoljuba, da zatre v kali vsak pojav pogubnega liberalizma na Slovenskem.

Gospodarstvo.

Žvepljanje trt.

Že dolgo opazujemo na naših trtah trtno plesen ali oidium, le naši vinogradniki je ne marajo upoštevati. Sicer povzročajo razne plesni vsako jesen gnilobo grozdja, toda te navadne sive plesni so drugačne kakor je zgoraj omenjena. Zadnji dve leti je trtna plesen nastopila pri nas posebno močno. Največ jo je bilo opaziti v Belokrajini. Trdijo, da prezimi ta plesen v očesih in prihodnje leto napade najprej zarod in mladike. Nadejamo se torej lahko, da bo letos ta bolezen vsaj tako močno nastopila kot pretečeni leti. Da pa razumemo pravilno nastopiti proti tej plesni, hočem v kratkem popisati, kako se razvije in tudi kako se je ubranimo.

Na drugi strani pa so se oglašali protestantje. Psovke in zabavljuje so jele leteti z jedne strani na drugo, strast se je začela vžigati v srcih.

Razburjenje je bilo vedno večje. Groženj je kar deževalo na proštove hlapce; tudi različno orožje se je pokazalo v zraku.

Predikant se je delal, kakor da mu vse to ni nič mar; oči je imel vprte proti nebu in je glasno molil hvalnice Bogu za svoje trpljenje. Luteranske mamice pa so sklepale roke in vzklikale:

„Svetnik — živ svetnik!“

Luteranci so postajali vedno bolj divji.

Orjaški Martin je smeje zrl razjarjeni množici v oči. Ko pa so protestantje navalili nanje in je kol zamahnil nad njegovo glavo, je potegnil dolgi meč.

„Le bliže, kogar veseli!“ je zarjul; njegov glas je donel kakor iz soda. „Le bliže, jaz mu pokažem pot k Luciferju!“

Množica se je naglo umaknila iz obsežja njegovega meča; polagoma pa se je zopet približala in Martin je moral ponoviti svojo grožnjo.

Močnega hlapca zasluga je bila, da so brez nezgode dospeli v kapitelj.

(Dalje sledi.)

LISTEK.

Materin spominek.

(Zgodovinska slika.) El Rab.

II.

Po metliški cesti je stopal proti Novemu mestu mlad mož, oblečen v dolgo, črnjo suknjo. Po obrazu in kretnjah je bil prav simpatičen človek, le fanatični ogenj, ki mu je seval iz oči, je nekoliko motil ta ugodni vtis.

Bil je protestantovski predikant — Gregor Vlahovič.

Luteranska vera je bila tedaj že tako razširjena, da se je upal o belem dnevu podati v mesto, kamor je včasih še ponoči prihajal s strahom. Počasi je korakal dalje, ne mence se za mimoidoče, ki so ga kaj začudeno gledali; zbiral je misli za svoj prihodnji govor, v katerem je hotel nahujskati meščane proti proštu in katoličanom.

Bil je tako zatopljen v svoje misli, da prvi hip ni opazil proštovih hlapcev, ki so mu zastopili pot. Tik pred njimi je šele obstal in osupnil.

„Kaj hočete?“

Vsi so se hoteli vreči nanj, a Martin

jih je zadržal in zavpil:

„Peter, zgrabi ga!“

Petru je lice obledelo, pa le za hip.

„Tako!“

Izdrl je meč ter se postavil na stran začudenega predikanta.

„Predno se ga dotaknete, imate opraviti z menoj!“

Za hip so obstali vsi, nato pa je nastal hrup. Potegnili so meče in navalili nanj; toda orjaški Martin jih je kakor majhne otroke odrinil v stran, rekoč:

„Prepustite ga meni! Jaz imam posebno srečo s krivoverci!“

Hlapci so vtaknili meče v nožnice, a roke obdržali na ročajih. Peter se je ustrašil; z Martinom se ni mogel meriti. Toda zdaj ni bilo več časa premišljati.

„Udari!“ je zakričal Martin.

Parkrat sta se meča prekrizala, parkrat trčila drug ob drugega, da so se pokazale iskre, in Petrov meč je v velikem loku zletel v travo kraj ceste.

„Zvežite ju!“ je ukazal Martin. „Pripeljali bom proštu dva ujetnika namesto enega.“

Peter je spoznal, da bi bilo vsako upiranje brezuspešno, zato se je dal mirno —

dasi škripaje z zobmi — zvezati. Ne pa tako predikant.

„Pustite me, razbojnik!“ je kričal in se skušal oprostiti vezi. „Božja roka vas zadene, ker se drznete dotakniti posvečene osebe!“

Krohota je bil odgovor.

Odšli so proti mestu.

Vlahovič se ni mogel potolažiti. Klical je ogenj in žveplo nad svoje biriče, obetal legije angelov, ki mu bodo prišle na pomoč in pokončale vse, ki ga preganjajo; pretil je z različnimi nesrečami, ki jih bodo zadele, če ga ne izpuste.

Ko je videl, da nič ne pomaga, je umolknil. Čez nekaj časa pa je začel moliti.

„Zahvalim Te, o Bog, da mi daješ priliko, zate kaj pretrpeti.“

„Kar se tega tiče, boš še lahko hvalil Boga!“ so se norčevali hlapci.

Po Novem mestu je mala procesija, v kateri se je nahajal celo glasoviti predikant — vzbujala občno pozornost. Kmalu se je zbralo okrog njih veliko število ljudi, ki je vedno naraščalo.

„Prav tako“, so kimali katoliški meščanje in „Doli z luteranci!“ je bilo čuti vedno pogostneje.

Kakor sem že omenil, nastopi ta gliva najprej na onih trtah, ki so že bile napadene prejšnje leto in kjer so očesa okužena. Od tukaj se bolezen sploh po vinogradu razpase, seveda najbolj na sosedne trte. Za razvoj trtne plesni je potrebno pred vsem ugodno gorko vreme. Hladni dnevi ji manj ugajajo. Pokaže se navadno najprej na jagodah kot lahka plesnoba. Take jagode zglejajo, kakor da bi bile potrošene z belo moko. Vsled te plesni razpočijo jagode in prikažejo se goli peški. Ako nastopi bolezen zgodaj, se jagode posuše (napaden je navadno cel grozd), če se pa prime plesen jagod, ko so že omehčane, pričnejo jagode gniti. V enem kot drugem slučaju zmanjša ta bolezen lahko prav občutno pridelek. Razen tega pa nastopi oidium tudi na listju in na lesu. Tak les navadno slabo zori in je temnalisast.

Z modro galico uničimo sicer palež ali peronosporo, trtne plesni se pa s takim škropljenjem ne ubranimo. Dobro nam pa služi proti tej bolezni žveplo. Žveplo mora biti fino zmleto, ker le tako dobro učinkuje. Četudi je tako fino zmleto žveplo dražje od onega, ki je manj drobno, je pa za to boljšega učinka in tudi manj se ga porabi. Treba si je tedaj dobro premisliti, kje se tako žveplo kupi, da ga dobimo v zares dobri kakovosti, četudi je pri 100 kg morda za 1 krono dražje. Za žvepljanje trt s tem žveplom rabimo pušice ali mehe. Najbolj se razdeli žveplo z dobrim mehcom. Večjim vinogradnikom bi sploh priporočil nahrbtnne žveplalnike. Četudi stanejo več, se pa opravi z njimi delo hitreje in bolj popolno. Tudi porabimo z nahrbtnim žveplalnikom manj žvepla. Rabiti je vsako leto sveže žveplo. Žveplo lanskega leta je že večinoma svojo učinkujočo vrednost zgubilo. Moramo si toraj naročiti žveplo vsako leto na novo.

Če hočemo trtno plesen uspešno zatreti, treba je žveplati prvič že pred cvetom, kakor hitro se prikaže zarod. (Prihodnji teden je že čas za to.) Pri prvem žveplanju se potrosi mladike in zarod tako, da so na lahko oprasene. Drugič se naj žvepla, ko je trta odcvetela in sicer zadostuje žvepljanje grozdkov in listov okoli njih. Ako bi nastopala plesen v vinogradu kljub skrbnemu dvakratnemu žvepljanju, se požveplja tretjič le napadene trse in one okoli njih. Važno pa je, da žvepljamo le takrat, ko solnce pripeka. Ako ni solnca in solne toplote, nima žvepljanje nobenega učinka. Žveplati moramo tedaj ob lepem vremenu in v opoldanskem urah. Če nam pa opere dež žveplo, predno so ga raztopili solnčni žarki, je treba žvepljanje takoj ponoviti.

Gotovo je, da bi v naših vinogradih dosti manj grozdja segnilo, ako bi naši vinogradniki svoje trte žvepljali proti trtni plesni. R. Zdolšek.

Premovanje bikov v Kandiji, dne 14. maja.

Živinorejska zadruga za novomeško okolico priredi letos zopet premovanje bikov in sicer o priliki licenciranja bikov, ki se vrši v četrtek 14. maja na sejmišču v Kandiji.

Živinorejska zadruga hoče s tem tudi letos obrniti pozornost živinorejcev na to rejo, ki je v naših razmerah najbolj važna in najbolj potrebna pospeševanja. Živinorejska zadruga želi, da se naši gospodarji počue o vrednosti bikov, ki se redijo v tukajšnjem kraju in da se jim nudi pripravna prilika za ta ogled. Bikorejci sami naj se pa na razstavljenih živalih v nemajo za rejo lepih in dobrih plemenjakov. Kdor ima lepo rejo, naj dobi tudi priznanje v podobi primernega darila. Kakor lani se bodo tudi letos pripeljali na kandijansko sejmišče biki iz vseh petih občin, ki pripadajo v delokrog živinorejske zadruge, tedaj iz občin Šmihel-Stopiče, Prečna, Mirnapeč, Št. Peter in Brusnice.

Premovanje se lahko udeležijo tudi starejši biki, da se na ta način pokaže vsa slika naše bikoreje. Samo k licenciranju se ima pripeljati letos 22 bikov.

Pri premovanju se bo zadruga ozirala pred vsem na plemenjake svojih članov, ker mora porabljeni svoja sredstva pred vsem za svoje člane. Razun zadružnih premij se bodo delile tudi občinske premije, ki jih imajo dobiti najboljši bikorejci dotičnih občin. Vsaka izmed petih v okoliš živinorejske zadruge spadajočih občin je bila naprošena, da daruje za to premovanje saj eno premijo v znesku 20 K, ki naj jo dobi tisti živinorejec, ki pripelje najlepšega bika iz dotične občine. Upamo, da se bodo občine odzvale in da bodo županstva prizadetih občin dala saj eno tako premijo na razpolago.

Premovanje se prične ob 9. zjutraj. Vabimo, da se premovanja, ki bo združeno z licenciranjem, udeležijo vsi naši zavedni živinorejci iz celega okoliša, in da se na lastne oči prepričajo, kako napreduje naša bikoreja in v katerem pogledu jo je treba nadalje izboljševati. Če pomislimo, da je to edina prilika v letu, da si ogledamo naše plemenske živali, ki so poklicane pripomoči k izboljšanju naše goveje živine, potem je opravičeno, da se udeležijo tega ogleda vsak živinorejec, ki more od doma. V četrtek 14. maja torej na sejmišče v Kandijo!

Gospodarske drobtine.

Perutninarski tečaj na Grmu priredi kmetijska šola ob nedeljah 17. in 24. maja s sledečim sporedom: V nedeljo 17. maja od 3. do 5. popoldne: Važnost perutninarstva. Dohodki kokošjereje. Napake pri kokošjereji. Vrednost kokošjih plemen. Odpiranje kokoši za plemo. — V nedeljo 24. maja od 3. do 5. popoldne: Krmljenje kokoši. Strelžba kokoši. Bolezni pri kokoših. Zboljšanje kurnikov. Pouk bo združen s praktičnim razkazovanjem. Tečaj je namenjen gospodinjam in kmetskim dekletom, zato jih vabimo, da se ga udeležijo v obilnem številu.

Kmetijski pouk. V nedeljo 10. maja priredi kmetijska šola popotni pouk v Št. Janžu ob 3. popoldne. Predaval bo ravnatelj Rohrman o prešičjereji.

Oddaja žvepla. Novomeška podružnica bo oddajala žveplo v ponedeljek 11. t. m. popoldne od 2. ure naprej.

Modra galica se bo oddajala na novomeškem kolodvoru v ponedeljek 18. maja od 8. do 10. dopoldne. Prosimo, da pridejo naročniki za gotovo po njo.

Politični pregled.

Državni zbor še ne bo sklican. Konferenca državnoborskih klubovih načelnikov, ki se je vršila ta teden radi zasedanja drž. zbora se je izjalovila vsled nemške trme. Nemci niso hoteli obljubiti, da bodo svojo obstrukcijsko oviralno politiko v češkem deželnem zboru opustili. Čehi pa so vztrajali na zahtevi, da brez češkega deželnega zbora tudi zasedanja drž. zbora ne bo. Upanja na poletno zasedanje je torej prav malo.

Ob tej priliki je tudi načelnik Hrvatske — slovenskega kluba Dr. Korošec pozival vlado naj skrbi tudi za ureditev jugoslovanskega vprašanja, osobito nečutenih razmer na Koroškem, sicer se lahko vladi pripeti, da bodo začeli tudi Jugoslovani z obstrukcijo.

V Albaniji še ni miru. Na jugu Albanije se še vedno bijejo takozvani Epiroti z albanskimi sovražniki. V Homovi so baje Epiroti zajeli 200 mohamedanskih Albancev, katere so peljali v pravoslavno cerkev v vas Kodra in tam žive križali in nato cerkev zažgali.

Italijanska podivjanost. Kakor vsako leto priredila je tudi letos Narodna delavska organizacija v Trstu svoj običajen obhod po Trstu 1. majnika. Italijani pa so na

večih krajih napadli Slovence in metali na nje kamenje, stole in celo izlivali na nje sumljivo tekočino. Obhoda se je udeležilo nad 500 udeležencev. Italijani so streljali celo iz revolverjev na mirne Slovence. Aretiranih je bilo nad 50 Italijanov.

Ko so zvedeli v Italiji o italijanskih pobalinskih napadih v Trstu, pri katerih je bilo seveda par Italijanov tudi ranjenih, so tudi tam po vseh večjih mestih, osobito v Milanu in Rimu pričeli z demonstracijami proti Avstriji in Jugoslovanom in dajali duška svojim simpatijam s klici: „Doli z Avstrijo“ in „Doli z Jugoslovani.“ Ker je bilo v Trstu par pouličnih barab tepenih, so razobesili po vseh italijanskih mestih italijanske zastave na pol droga v znak sožalja. Lepe zavezničke pa imamo v Italiji; lahko smo pač ponosni na zavezničke, ki sočustvujejo z najnižjimi tržaškimi pouličnimi pretepači in barabami.

Angleški gostje. V nedeljo 3. maja sta dospeli dve angleški vojni ladji v Trst, katerima sledi še par drugih. Angleško sredozemsko brodogojstvo se nahaja namreč na svojem spomladanskem potovanju in namerava obiskati več važnih krajev ob sredozemskem morju. Angleže je pozdravila avstrijska mornarica z grmenjem topov, tržaško prebivalstvo je goste burno pozdravljalo.

Zadružna Zveza v Ljubljani.

V ponedeljek, dne 4. maja vršil se je občni zbor te zadružne organizacije. Predsednik dr. Krek je povdarjal pred vsem, da je ravno Zadružna Zveza preteklo leto pripomogla vsled podrobno izpeljane organizacije in discipline njenih članic, da kmečki kredit, kljub temu, da je bil povsod drugje drag, pri nas ni kazal posebnega razločka med prej in sedaj.

Iz poročila načelnstva posnamemo med drugim sledeče:

Pristopilo je nanovo Zvezi 21 zadrug, odpadlo jih je 7, tako da je štela Zveza koncem leta 682 zadrug. Iz Kranjske je pristopilo nanovo Zvezi 7, iz Štajerske 4, iz Istre 1, iz Dalmacije 9. Na Kranjskem so se pred vsem osnovala živinorejske zadruge, katerih je 5. Denarna zadruga se ni osnovala nobena.

Po posameznih deželah se razdele Zvezine članice: Kranjsko 337, Štajersko 116, Koroško 45, Goriško 7, Trst 6, Istra 79, Dalmacija 92.

Zveza je napravila pogodbo z Zadružnim Savezom v Splitu, po kateri opusti svoje delovanje v Dalmaciji in prepusti svoje članice Zadružnemu Savezu v Splitu. Dalmatinske zadruge so izstopile iz Zadružne Zveze in pristopile Savezu, ki se je zavezal kot porok in plačnik ves dolg članic poravnati v šestih letnih obrokih.

Zveza je v preteklem letu izvršila kot revizijska oblast pri svojih članicah 369 revizij, in sicer: na Kranjskem 187 rednih, 1 izredno in 1 generalno; na Štajerskem 40 rednih, na Koroškem 24 rednih, na Goriškem 1 redno, v Istri 47 rednih, 1 izredno in 1 generalno, v Dalmaciji 59 rednih in 2 generalni reviziji.

Revizije so trajale pri največ zadrugah po en dan, pri nekaterih po 2, 3 in 4 dni, pri eni 10 dni in pri eni celo 15 dni.

Celokupni denarni promet s postavkami leta 1912 v minulem letu je znašal 98.022.358 K 96 vin., čisti promet leta 1913 sam 68 milijonov 371.454 K 42 v. Čisti dobiček je znašal v minulem letu 41.525 K 84 vin.

Kredit, katere je dala Zveza svojim članom, so se v preteklem letu zmanjšali za 570.093 K 17 vin. Vloge stalne so se zvišale za 535.603 K proti prejšnjemu letu, vloge v tekočem računu pa so se zvišale za 1.094.797 K 94 vin.

Rezervni zaklad znaša 184.969 K 84 vin.; na predlog dr. Kreka se je odkazalo iz čistega dobička splošni rezervi 40.000 K, posebni rezervi pa 1525 kron

84 v, s čimur je čisti dobiček preteklega leta v znesku 41.525 K 84 v izčrpan.

Ravnatelj Traven jo predlagal, naj se osnuje zadružni fond za pomoč zadrugam, ki so prišle vsled nesreče v stisko. Že dosedaj so zadruge v ta namen prispevale 13.000 K; v bodoče pa naj obstaja zadružni fond, v katerega naj bi prispevale članice desetino čistega dobička prejšnjega leta. S tem se bo zaupanje ljudstva do zadružništva brez dvoma visoko dvignilo, ko bo vedelo, da se tudi kakih nesreč ni treba bati.

Zadružna Zveza torej od dne do dne bolj napreduje. Lepi uspehi, katere je Zveza doslej dosegla, so najlepši dokaz, da so vse liberalne pisarije o hibah Zveze le čisto navadna podla laž. Zadružna Zveza stoji na trdnih nogah in je brez dvoma najmočnejša organizacija take vrste na jugu. Zato pa tudi naše zadruge najbolj varno nalagajo denar pri Zadružni Zvezi.

Delegacije.

Proračun za leto 1914/15. Zasedanje delegacij je pričelo v torek 28. pr. m. v Budimpešti. Vlada je predložila delegacijam proračun za leto 1914/15, katerega glavne številke so sledeče:

Zunanje ministrstvo. Skupne potrebščine 18.863.000 K. Od te vsote odpade 45.300 K za ustanovitev poslaništva v Albaniji, 600.000 K za avstrijski detachment v Skadru, 120.000 K za izredne podpore Albancev (pod naslovom: „Notstandsaktionen in Albanien“).

Vojno ministrstvo. Za armado redne potrebščine 483.514.000 kron, izredne potrebščine 1.670.000 K. Za nekatere manjše potrebe, za razširjenje armade 39.310.000 K, za fortifikatorične potrebe in artilerijo 41 milijonov 700.000 K.

Vojna mornarica. Redne potrebščine 70.825.000 K, izredne 5.411.000 kron in specialni kredit 101.000.000 kron.

Mornariška uprava je predložila tudi mornariški program, ki je izdelan za leta 1914—1919.

Skupaj znašajo izredne potrebščine novega programa 426 milijonov 836.000 K. Od teh izdatkov zahteva mornariška uprava za 1914/15 kot prvi obrok 45.292.000 K; za leta 1915/16, 1916/17 in 1917/18 pa po 100 milijonov kron; ostanek l. 1918/19.

Potrebščine skupnega finančnega ministrstva znašajo 5.031.000 K.

Skupne potrebščine za armado znašajo 575.939.415 kron.

Domače in tuje novice.

Umrl je 6. maja dekan Nagode v Trebnjem. Pogreb v soboto ob 10. uri dopoldne. — R. I. P.

Provincijalni kapitelj usmiljenih bratov je vodil p. Kamil Galster od 30. aprila do 4. majnika v graškem samostanu usmiljenih bratov. Provincinim predstojnikom je bil izvoljen p. dr. Ansgar Hönigmann, defintorjem province pa p. Bernardin Frois, p. Rupert Sullmann, mag. pharm. p. dr. Kamil Heller in p. Kajetan Popotnik. Priorji so: v Gradcu p. Bernardin Frois, v Kainbachu p. Leopold Daneu, v Eggenbergu p. Rihard Kurz, v Št. Vidu na Koroškem p. Ambrož Gasser, v Kandiji na Kranjskem p. Polykarp Vavpotič, v Nazaretu p. Atanzij Fiorioli, v Tanturju p. Lavrencij Hirzi, tajnik province in notarius publicus je p. Ciril Vrana, mojster novincev p. Alfonz Nussold, submagister p. Leander Stettler. P. Bazilij Maier, subprior v Kainbachu je premeščen v Št. Vid na Koroškem.

Imenovanje. G. Edmund Schott, sluga na novomeški gimnaziji, je imenovan za slugo na I. drž. gimnazijo v Ljubljano. Vrlemu Novomeščanu, ki je skozi 17 let vestno opravljal svojo službo na naši gimnaziji, kar najskreneje častitamo.

Poroka. Dne 7. aprila je bila na Dunaju poročena gdč. Marijana, hči bivšega

tukajšnjega okrajnega glavarja Otona vit. Fraenzl pl. Vesteneck s Friderikom Schirmer c. kr. polkovnikom iz Zagreba.

Porotniki za porotniško zasedanje v Novem mestu, ki se prične 25. maja 1914. Porupsky Karol, posestnik v Kočevju; Gnidovec Jožef, pos. Vel. Lipovec; Samida Janez, pos. Pogorelec; Zalar Matija, lesni trgovec v Ribnici; Skubic Jožef, mesar v Črnomlju; Drnovšek Franc, pos. Raka; Janez Janez, pos. Ravno; Frkol Alojzij, pos. Dol. Kronovo; Uhan Janez, gost. in trg. v Štefanu; Maurer Janko, trg. Raka; Kalin Jožef ml., pos. in gost. Obrežje; Fric Franc, pos. Hrovača; Arkar Janez, pos. Trebčavas; Šutej Georg, pos., trg. in gost. Brezovica; Rogale Janez, pos. in lesni trg. Kočevska reka; Čertalič Jernej, pos. in gost. Vrbovec; Kajfež Anton, pos. parne žage v Kočevju; Pucelj Janez, pos. in gost. v Vel. Laščah; Erjavc Franc, pos. Log; Bohorič Anton, gost. Dol. Suhor; Hrast Ignacij, pos. in gost. Meščevo; Roschitsch Jožef, gost. in trg. Koprivnik; Haberle Jožef, pos. in gos. Staraloka; Novosel Jurij, pos. Perišče; Piletič Franc, pos. in pečar v Gradacu; Mauser Franc, pos. in gostiln. Dol. Toplareber; Urbančič Ignacij, pos. Igljenik; Golia Janez, pos. in trg. v Metliki; Pisanski Alojzij, pos. v Sv. Križu; Zupančič Franc, pos. Jezero; Košak Jožef, pos. in mlinar v Družinskivasi; Doganoc Ferdinand, trg. v Vel. Laščah; Zajc Jožef, pos. Draga; Matjašič Martin, pos. Rosalnice; Globevnik Janez, pos. in gost. v Škocjanu; Hrovat Janez, velepos. v Št. Jerneju. — Nadomestni porotniki: Kulovec Franc, posestnik Prapreče; Renuša Jožef, pos. Črmošnjice; Horvat Urban, knjigar v Novem mestu; Mirtič Janez, pos. in krojač v Novem mestu; Windischer Alojzij, pos. in trgovec v Novem mestu; Kos Franc, gost. v Novem mestu; Košak Janez, pos. in gost. v Novem mestu; Žagar Mihael, pos. in gost. v Stopičah; Koklič Janez, pos. in hotelir v Novem mestu.

Točnost. Neki Novomeščan je dobil dne 5. maja 1914 od mestnega magistrata sledeči „Poziv“: „Vabite se, da pridete dne 6. marca 1912 popoldne ob 4. uri v mestni urad itd. — Mestno županstvo, Novo mesto, 15. marca 1912.“ — Od izdanega „Poklica“ do dostavitve je poteklo dve leti, en mesec in trije tedni. Sicer se pa dnevi itak „skup držé“.

Novo mesto. Ko se je postavil novi železni most iz Novega mesta v Kandijo, je kupil cestni erar Jenknerjevo hišo tik Krke. En del hiše se je ob novi zgradbi podrl in odstranil, drugi del je ostal tik mosta skoro nespremenjen. Renoviralo se je le pročelje, ki je obrnjeno proti mostu. Od tedaj se pa hiše, ki nikdo v njej ne stanuje, ni več popravljalo, in čudno ni, če je začela razpadati. Oken ni več, stropi se podirajo, šindelni padajo na cesto itd. Naj bi se hišo preuredilo za stanovanja, ki jih tako pomanjkuje, ali če ni več za to, vsaj podrlo. Tak vhod v mesto s kandijske strani je res pravi škandal. Kaj, ko bi mestna uprava tudi na to enkrat obrnila svoj pogled?

Šmarjeta. Poročamo vam veselo novice, da je č. g. Andrej Zaman, naš župnik, postal kn. šk. duhovni svetnik. Neumornemu delavcu za blagor fare farani najpristršneje častitamo.

Brusnice. V nedeljo 3. maja smo obhajali proščenje. Dan je mirno in veselo potekel, ne da bi prišlo do kakih nerodnosti, kot v letih Judeževih, ko se je naše vrle občane izzivalo z mijavkanjem. Požarna bramba je nastopila v uniformi.

Ratež. Na sv. Florijana dan je prišla k nam brusniška požarna bramba v uniformi in z gasilko gasit — ampak gorelo ni. Hotela je le pokazati, da vkljub svoji lepi brizgalki in vkljub vsem zavarovalnicam svojemu zaščitniku še vedno priznava še nezastarane pravice pri ognju, ki ga nas varuj Bog!

Požar. V Ajdovcu pri Žužemberku je zanetila po neprevidnosti neka pijana ženska požar, ki je trajal pol ure. Pogoreli ste dve poslopji, Florijanovo in Ada-

movo. Na to so prišli ognjegasci iz Žužemberka in so hitro omejili ogenj. Resarjev Rudolf iz Podlike se je močno obžgal.

Podružnica „Slom. Zveve“ za novo-meški in črnomeljski okraj ima svoje zborovanje v Novem mestu in sicer v Rokodelskem domu prihodnji četrtek, t. j. 14. maja po dohodu dopoldanskega vlaka ob 11. uri. Na dnevnem redu je: 1) Predavanje: Vzgoja značajev v ljudski šoli. 2) Slučajnosti. — Vse člane in članice ter velečastito duhovščino vljudni vabi — odbor.

Otvoritev belokranjske železnice je določena, kakor se nam poroča z Dunaja, definitivno na ponedeljek dne 25. majnika. Otvoril bo železnico železniški minister baron Forster. Goste pripelje poseben vlak iz Ljubljane, ki pride v Novo mesto krog pol 10. ure dopoldan. V Novem mestu bo blagoslovljenje nove proge. Sprejemi bodo nato v Kandiji, Birčni vasi, Uršnih selih, Rožnem dolu in Semiču, koder bo ustavljen vlak po 5 do 15 minut. Iz Semiča bo peljal vlak naravnost v Rosalnice, odtod v Metliko, kjer bo stal polduro uro in kjer bo zajtrk. Iz Metlike bo odpeljal vlak krog dveh. Po poti bodo vsprejemi v Dobravicah in Gradacu. V Črnomlju bo kratek otvoritveni banket z uradnimi napitnicami. V Novo mesto se vrne vlak zvečer krog osme ure.

O okrasitvi kolodvorov je prinesel „Narod“ izpod peresa znanega novomeškega dopisnika popolnoma netočno poročilo. Kakor se nam poroča od popolnoma informirane strani, so merodajni krogi zato, da se kolodvori okrasijo s cvetličami in zastavami, in sicer s cesarskimi in deželnimi (t. j. trobojnico). Seveda hoče železniška uprava, da se ta okrasitev omeji z ozirom na telegrafične napeljave. Občinam je pa prosto, da okrasé tudi prostor na kolodvorih z mlaji in zastavami.

Natančen vspeled otvoritvene slavnosti kakor tudi vozni red posebnega vlaka priobčimo v prihodni številki.

Za železnico Novo mesto-Brežice se vrši shod interesiranih občin v ponedeljek 11. majnika v občinski pisarni v Kandiji. Na shodu bo poročal o sedanjem stanju tega železniškega vprašanja drž. poslanec Jare. Storit se imajo tudi važni sklepi za bodočnost. Zato pričakujemo, da se odzovejo vabilu vsi povabljeni.

Dolenjski vozni red. Kakor poroča „Slovenec“ je vsled prošnje glede primerne spremembe voznega reda na dolenjski železnici ravnateljstvo državnih železnic poslancu Povšetju odgovorilo, da se bo najbrž vozni red v toliko spremenil, da bo zjutranji vlak prihajal v Ljubljano že ob 8. uri 10 minut, pred 8. uro pa pred razširjenjem ljubljanskega kolodvora ni misliti. Kar se pa tiče želje posameznih interesentov, naj bi vlaka št. 2217 in 2214 postajala na vseh postajališčih, tej želji ni mogoče ugoditi, ker bi vlak potem prepočasno vozil. Istotako se ne more ugoditi, da bi vlak št. 2210 vozil iz Ljubljane še le ob 10. uri, ker že sedaj prihaja precej pozno v Novo mesto.

Umrl je v Gorici advokat dr. Anton Dermota. Bil je sicer socialistični pisatelj, vendar je bil zelo plemenitega značaja in se je zadnji čas vedno bolj nagibal na katoliško versko stran.

Nesreča. Antonu Šepcu iz Sv. Križa pri Litiji je slamoreznica odrezala štiri prste desne roke. Zdravi se v kandijski bolnišnici.

Dolenjivas pri Ribnici. Dne 3. t. m. se je od nas poslovil ljubljani misijonar g. Alojzij Dejak, ki je v naši fari nadomestoval bolnega g. župnika. Samo tri tedne je g. misijonar živel pri nas, pa se nam je vsem tako prikupil, da ga bomo prav težko pogrešali. Ljubeznjivemu gosp. misijonarju se lepo zahvaljujemo za njegov trud in poduk, katerega je dajal nam in našim otrokom. Dolenjevaščani.

Iz Vavtevasi. Kakor smo zvedeli se je prošnji našega gasilnega društva ugodilo.

Deželni odbor je v zadnji seji sklenil, da odstopi svet pri novem mostu gasilnemu društvu za zgradbo gasilnega doma. Prav lepa hvala deželni odboru, ki je s tem zopet pokazal, kako naklonjen je razvoju gasilstva.

Mestna hranilnica v Novem mestu. V mesecu aprilu 1914 je 215 strank vložilo 100.187 kron 94 h; 217 strank vzdignilo 59.125 K 78 h, torej več vložilo 41.062 K 16 h; 5 strankam se je izplačalo hipoteknih posojil 5400; stanje vlog 3.607.544 kron 58 hel.; denarni promet 361.156 K 62 h; vseh strank je bilo 947.

Deželni odbor je med drugim v svoji zadnji seji dovolil podporo za pogorelece v Podhosti, občina Toplice in sklenil prispevati po določilih cestnega zakona polovico stroškov za zgradbo mostu čez Bregano v Vel. Dolini, ker drugo polovico pokrije hrvaška deželna vlada.

Mladeniški tabor. V nedeljo dne 17. maja se vrši na Slinovcih pri Dobrem Svetu mladeniški tabor za fante leskovške dekanije. Ob 8. uri je sv. maša s skupnim obhajilom, po maši shod. Fantje ne zamudite te lepe prilike! Agitirajte za najštevilnejšo udeležbo!

Zagreški nadškof umrl. Po daljši bolezni je umrl v Zagrebu tamošnji nadškof dr. Posilović, star 81 let. Njegov naslednik je škof koadjutor dr. Ante Bauer, ki se je udeležil tudi zadnjega katoliškega shoda v Ljubljani in je tam pozdravil Slovence. Naši ljudje so pravili, da so ga prav dobro razumeli.

Velik požar v Zagrebu. 5. t. m. dopoldne je nastal požar v hiši krčmarice Ane Spiller v Novi Vesi v Zagrebu. Ker je pihal hud veter, se je ogenj kmalo zanesel tudi na sosednje z deščicami krite hiše, tako da so v najkrajšem času gorela še štiri druga poslopja. Prihitela požarna bramba je ogenj omejila. Škoda znaša 140.000 K. Brez strehe je ostalo 12 delavskih družin, ki so jih dobri znanci začasno vzeli v stanovanje. Požar je najbrže nastal vsled isker, ki lete iz nezavarovanega dimnika bližnje strojarne.

Izvrsten gadji lovec. Najboljši gadji lovec je bil preteklo leto Janez Pucelj po domače Resnik iz Korit; naložil je 98 gadov. Prijetno je poslušati njegovo povest, kako sta se borila z nekim gadom (modrasom), pred katerim je Pucelj bežal. Ko se je Pucelj spodtaknil in padel čez nek kamen, ga je že dohitel gad; kotala sta se tako, da je bil zdaj gad na možu, zdaj mož na gadu. Slednjič se je vendar možu posrečilo, rešiti se iz gadovih klešč. V nedeljo 26. aprila je Pucelj zopet vlovil 9 gadov. Kaj ne, izvrsten lovec; še ga boče pil za gadove glave.

Obetajo se dobri časi onim cenjenim čitateljem, ki z žrebanjem dne 14. in 15. majnika naroče izborna skupino 5 srečk z glavnimi dobitki 715.000 kron, oziroma frankov in lir na 62 mesečnih obrokov po K 5-25, ali manjšo skupino 3 srečk z glavnimi dobitki 335.000 kron, oziroma frankov in lir na 62 mesečnih obrokov po K 3-25, kajti že en sam glavni dobitnik jim odvzame skrb za bodočnost, dočim se jim v srečnem slučaju zamorejo pripetiti tudi še nadaljni glavni dobitki. — Pojasnila daje in naročila sprejema za Slov. Stražo g. Valentin Urbančič, Ljubljana 3.

Gorenje Polje pri Toplicah. Ali veste, kdo je za Veliko noč agitiral, naj ljudje nikar ne nosijo jedil k blagoslavljanju? Ali še torej dvomite, da taki ljudje niso nič drugega kot navadni liberalci?

Gospodarji! Ako želite kmečkih delavcev, pošljite na naš list znamko 20 v za vsacega delavca in naznanite vaš natančen naslov, ter kako dolgo jih želite za kako delo in po čem.

Kmečki delavci! Ako želite kmečkega dela, pošljite na naš list znamko 20 vin. z vašim natančnim naslovom ter povejte, po čem in za kako dolgo želite dela.

Vlom v blagajno vojne ladje. V noči od ponedeljka na torek je nekdo navrtal

blagajno vojne ladje „Panther“. V blagajni se je nahajalo okolu 35.000 kron. Od te vsote se je pa vlomilec zadovoljil z zneskom okolu 900 kron, katerega so potem našli na nekem prostoru skritega. Kot osumljenca so aretovali nekega strojnega podčastnika in ga oddali v mornarično kaznilnico.

Samopomoč proti draginji. Meso je tudi v Nemčiji precej drago; zato je sklenilo že več mest n. pr. Ulm, Essen, Mannheim, Karlsruhe in zadnji čas tudi Lipsko v lastni režiji rediti prešiče. Nekatera mesta pa ne rede živine sama, ampak so sklenila ugodne dobavne pogodbe z živinorejci ozir. živinorejskimi društvi. To je pač lep dokaz, kako skrbe nemške mestne uprave za svoje občane.

Klic koroškega Slovence vsem Slovincem. Slovenski Straži v Ljubljani je poslal Ivanček Revček iz Celovca 5 K z naslednjim pozivom:

Za petstoletnico spomin beličev 500 prejni „Straža“, enak stotisočeri čim naj domoljuba čut izraža. Pol milijona kron potlej v blagajno, Straža, se ti steče, po naši le se zemlji vsej tak knežji sprožaj dar goreče. Pri drugih sprosi primanjkljaj, kdor sam ne zmore 500 dati, nikjer ne bo družine naj, ki 500 ne bi hotela zbrati!

Kmečke Zveze po Dolenjskem, vaše glasilo bodi naš list. Vse podrobnosti poročajte le v „Dolenjske Novice“.

Dopisi.

Šmarjeta. Sv. Marka dan je bilo 20 let, ko so prišli veleč. g. Andrej Zaman za župnika v Šmarjeto. Trudapolno, težko je bilo njihovo delo vedno — zlasti v začetku. Pa z železno voljo, s pomočjo presv. Srca Jezusovega in Marije so vse premagali. Zdaj cvete v fari lepo duhovno življenje. Prebirajo se v obilnem številu dobri časopisi, dočim so bili ob gospodovem prihodu močno razširjeni protikrščanski listi. Mladina obojega spola se zbira v Marijinih družbah, katere so ustanovili sedanji g. župnik že l. 1898. in 1900. Pogosto se prejemajo sv. zakramenti, časti se lepo sv. Rešnje Telo, veliko je vpisanih v bratovščino sv. rožnega venca, karmelske M. božje, sv. Družine, v apostolstvo molitve, kar vse so vpeljali ta gospod. In koliko drugega lepega, dobrega za farno so storili, vedo le tisti, ki jih od blizu poznajo. Lepa nova cerkev je njihovo delo. Da, g. Zaman je mož, ki vse stori, kar naj farmanom pomaga do časne in večne sreče. Ljudstvo mora biti Bogu hvaležno, da ima tako blagega, vnetega dušnega pastirja! No, pa saj jih res vsi ljubijo kot svojega očeta in ob dvajsetletnici njihovega bivanja med njimi gre po celi fari le ta vroča želja: Bog daj gospodu ljubo zdravje, da bi mogli še dolgo med nami delovati!

Prečina. Pretekli četrtek, 30. aprila, so bili naši gasilci s svojo novo brizgalno Podhosto, kjer je bil velik požar. To pišemo zato, ker so nekateri vedeli povedati, da bo novo gasilno društvo samo za vas Prečino in ne za celo občino. To nedeljo, dne 10. maja, napravijo naši gasilci pohod v Dol. Stražo, kjer bo ta dan duhovno opravilo, v svoji novi službeni obleki. Na pomoč! — „Slov. Dom“ — glasilec naprednih kmetov, hvali v eni zadnjih številka na vse grlo nekega moža iz Dol. Straže, o katerem trdi, da zasluži tako čast, da „sme (nihče seveda tega ne ukazuje ali brani) vsak zaveden kmet pred njim klobuk doli vzeti“. Mi se ne brigamo za vsebino dopisa, tudi za to ne, kakšnih zaslug si je stekel omenjeni mož s svojim dejanjem, le radovedni smo, kdo je ta mož, da bomo vedeli pred kom je treba klobuk „doli

vzeti"; „Slov. Dom“ je namreč pozabil povedati ime tega moža. Čemo videti!

Raka. Kdo ga ne pozna našega ljubeznivega gospoda Tomaža? 30. aprila je poteklo 30 let, kar kapelanuje v naši fari, vnet za čast božjo in izveličanje duš. Cel rod raške fare so njegovi učenci, koliko zlatih nauk je vsadil v tej lepi dobi v mlada srca. Rojen je bil č. g. Tomaž Varl 12. dec. 1845 v Kropi, posvečen 9. jul. 1870. Od 1870—76 je kaplanoval v Poljanah nad Škofjo Loko, 1876—79 v Sodražici, 1879—84 v Škocijanu, od 30. aprila 1884 dalje pa na Raki. V vseh 44. letih službovanja je bil čvrstega zdravja, le enkrat ga je na Raki položila pljučnica na bolniško postelj za 6 tednov. Gospodu kapelanu, na mnoga še leta!

Iz Doberniča. V nedeljo 26. aprila je predaval g. kulturni tehnik I. Rusjan iz Ljubljane o napravi kapnic in čistilnikov. Osebito je povdarjal, da ne zadostuje pri kapnicah samo kakšen „drat“ od ubitega lonca, skozi kojega gre vsa nesnaga v vodnjak. Povedal je tudi, kako se dela s cementom, ker ga nekateri pravilno ne rabijo in pojasnil, kako lahko dela vsak sam, ker so sedanji čas zidarji tako dragi, pa še dobiti jih ni lahko. Deželnemu odboru pa se prav lepo zahvalimo, ker nam je dal precej cementa zastoj.

Naše slov. katol. izobraž. društvo je zopet priredilo dne 3. t. m. igro „Trije tički“ za člane in članice brezplačno. Naš pevski odsek je pa zapel nekaj prav lepih pesmic. Naše društvo torej vrlo napreduje; komaj damo eno vlogo z rok, imamo že drugo v rokah. Dvorana je bila do zadnjega kotička polna; uspeh je bil prav lep.

Belokranjski vestnik.

Seja pripravljalnega odbora za otvoritev belokranjske železnice se je vršila 30. aprila v Črnomlju. Pri seji sta bila tudi navzoča častna predsednika gg. državni poslanec Jarc in okrajni glavar Domicelj. Sejo je vodil predsednik pripravljalnega odbora poslanec Mihelčič. Ker je 25. maja na Vinici velik semenj, se je sklenilo, naj se proga 23. maja otvori. Kolodvori se okrase s cveticami, zraven pa mlaji s cesarskimi in deželnimi zastavami. Pozdravi se na vsakem kolodvoru in kar je mogoče, se občinstvo slavnosti udeleži v narodnih nošah. — Slano smo imeli 3. in 4. maja po nižinah, a ni napravila posebne škode, edino mogoče pri mladih deteljah, kar se pa dosedaj še ne pozna. — Vina se še dobi v Belokrajini in sicer prav dobrega, a ga ni mogoče prodati. Se pa vidi, da nekateri raje pijejo „petiot“, ki pride od bogsigavedi odkod, samo da je po ceni, kot pa domačo pristno kapljico. Torej trgovci, gostilničarji, kupujte domača vina! Saj ga Dolenjska oz. Belokranjska tudi nekaj pridelava!

Otvoritve belokranjske železnice, ki se vrši 25. maja, se bo udeležila tudi dežela kranjska po svojih zastopnikih.

Važno za Belokranjce. Zakonski načrt za zgradbo ceste Črnomelj-Vinica je cesar sankecioniral. Tako se bo v kratkem izpolnila dolgoletna želja tamšnjega občinstva.

Iz Črnomlja. Cestni okrajni odbor je imel svojo sejo dne 5. maja; o sklepih poročamo prihodnjic.

Suhor. Glasom dne 6. maja došle brzovjavke je v Pueblo Col. umrl naš rojak Janez Stepan, posestnik iz Ravnac št. 8. S svojo pridnostjo si je bil postavil lepo domačijo, na kateri zdaj zapuška žalujočo vdovo z malim otrokom. — Počivaj v miru v ptuji deželi.

Iz Suhorja. Kakor slišimo se bode torej naša želja po napajališčih vendar vresničila. Deželni stavbni urad je izdelal za 16 napajališč potrebne načrte. Deželni odbor bode posredoval da bo k velikim

stroškom — okoli 92.000 K — prispevala tudi država. Želimo le, da bi poljedelsko ministerstvo s kar največjo podporo pospešilo to prekoristno napravo, deželnemu odboru pa izražamo našo najtoplejšo zahvalo za njegov trud in naklonjenost.

Iz Adlešič, 1. maja. Pozdravljene „Dol. Nov.“ zopet oživljene! Prav, da ste postale tednik, kar veseli posebno nas Belokranjce sedaj, ko se nam bo z otvoritvijo belokranjske železnice odprl svet. Že dozdej ste bile prav poučne — opozarjam le na različne prav primerne in poučne sestavke gg. Dolence, Rohrman, Skalický in dr. — odslej pa boste gotovo še bolj kot tednik, ker so prevzeli, kakor ste poročali v 2. št., skrb za pouk v gospodarskem oziru gg. strokovni učitelji na Grmski šoli. Belokranjci, naročajte si ta lepi list, ki bo prinašal tudi poseben oddelek za belokr. novice! Podpirajmo list, ki se bo gotovo tudi obilo trudil za Belokrajino, ki je dozdej še v marsičem precej zanemarjena, a ima še lepo prihodnost, ko se bo vsled nove železnice zvezala z ostalim svetom. Opozarjam tu na belokr. fino sadje, ki tudi preje dozori, na naša izvrstna vina, če so prirejena po novem načinu. — Udeležitev pri otvoritvi belokr. železnice bo iz naših dveh občin Adlešič in Tribuč, kakor se čuje, prav obilna. Narodna noša, sedanja in tudi nekdanja, bo, kolikor mogoče zastopana. Videli se bodo še stari ženski kožuhi, zabunci, pletene jope iz ovčje volne, tudi Bojančani, kakor so obljubili, pridejo v svojih zanimivih narodnih nošah. Upam, da bomo priredili zopet „zelenega Jurija“, kakor l. 1908. na Dunaju, nastopile bodo naše predice in krésnice, morda tudi nevesta v zabuncu, s zanimivim vencem in nápletom, kakršne so prihajale še pred nekaj leti k poroki. Tudi za belokr. muzej, ki se bo otvoril začasno o priliki prihoda prvega vlaka v Belokrajino, preskrbeli bomo različne predmete iz naše župnije in iz Bojanec. Upamo, da bo pokazala Belokrajina 23. t. m., na dan otvoritve svoje železnice, svoje zanimivosti in vrline.

Ameriški novičar.

V Clevelandu O. je umrl 6. aprila za pljučnico 50 letni Janez Košir, doma iz fare Prečna. — V Manistique Mich. je 4. aprila umrla Ana Štefanec, roj. Kraševce. Doma je bila iz Drašič pri Metliki na Belokranjskem. Pred 24. leti je prišla v Ameriko. — Na velikonočno nedeljo je umrl v Clevelandu 30 letni trgovec Franc Centa. Doma je bil iz fare Rob, kjer zapuška sorodnike. Bil je zvest član slovenskih društev. — V Newburgu je umrla 33 letna Franca Peskar, doma od Krke na Dolenjskem. — V Willardu Wis. so 7. aprila imeli občinsko volitev, pri kateri je bil županom izvoljen Slovenec Ignac Česnik že vdrugič. Priljubljen je tudi pri inorodcih. Poleg njega so še 4 Slovenci izbrani za občinske upravitelje. Ondi je tudi slovenska župnija. — V Midlandu Pa. je umrl Janez Vrhovec ter je zapustil 7 nepreskrbljenih otrok. K sreči je bil član podpornega društva, ki je izplačalo posmrtnino. — Ponesrečil se je dne 18. aprila v Brooklynu Valentin Jakomini, doma z Vrhnik. Popravljaj je nekaj na stehi ter padel tako nesrečno, da si je prebil lobanjo. Najstarejši sin se je imel poročiti dan pred pokopom, kar se je moralo radi tragične smrti preložiti. — Na newyorškega župana Mitchela je bil izvršen atentat po nekem Mahonexu, o katerem trdijo, da je duševno zmeden. Župan ni bil zadet, pač pa njegov spremljevalec. — Tudi na prejšnjega župana Gaynorja je bil izvršen atentat.

Deček in deklica

najmanj 14 let stara, se sprejmeta v manufakturno trgovino Karola Barborič v Novem mestu.

22-0-1

Loterijske številke.
TRST, 6. maja 24 5 35 81 44

Učeneec 25-3-1

se takoj sprejme, ki ima veselje do kleparstva. Star mora biti 14 let in iz poštene hiše. Več pove upravnistvo Dol. Novic.

Iščem vajenca

v trgovino z mešanim blagom. Več pove Franc Zurec, Trebnje.

Advokat

Dr. Ignac Malnerič
je otvoril svojo pisarno
v Novem mestu, Glavni trg
nasproti trgovine Ogoreutz.

VINO

domačega pridelka, belo in črnina, jako dobro, se prodaja v vsaki množini od 57 litrov naprej, po jako nizki ceni v graščini Bajnof pri Rudolfovem.

KEILOV LAK

najboljši lak za tla iz mehkega lesa.
Keil-ova bela prevlaka (glazura) za umivalne mize 90 v.
Keil-ova pasta za čevlje 30 v.
Keil-ov lak za zlatenje okvirjev 40 v.
Keil-ovo leščilo za podo 90 v.
Keil-ov lak za klobuke v različnih barvah ima vedno v zalogi trdka:

J. Picek, Novo mesto.

Črnomelj: Anton Zurec.
Idrija: Val. Lapajne.
Kamnik: I. Petek.
Kočevje: Franz Loy.
Kranj: Franc Dolenc.
Ljubljana: Leskovec & Meden.
Škofja Loka: M. Žigon.
Zagorje: Rih. E. Mihelčič.
Radovljica: Otto Homan.

21-6-1

Vljudno se naznanja otvoritev

modne trgovine

Novo mesto **A. DRAME** Novo mesto
Glavni trg 65 Glavni trg 65

Priporočajo se vsi modni predmeti, šivalne potrebščine, stezniki, ki se perejo, kakor vsako drugo perilo, ne da bi se odstranile vloge (jamči se za vsak kos), moderne bluze, damsko in moško perilo, najmodnejše kravate, otroško higijenično perilo „Tetra“, toaletna mila in parfumi, prvovrstne kakovosti.

Naročila se izvršujejo točno.

Popolnoma varno naložen denar.

HRANILNICA in POSOJILNICA

za Kandijo in okolico, reg. zadr. z neom. zavezo

≡ v lastnem domu v Kandiji ≡

sprejema hranilne vloge od vsacega, če je njen ud ali ne, ter obrestuje po

4³/₄ 0/0

1-0-5

na leto brez odbitka rentnega davka, katerega sama iz svojega plačuje.

DOBRA GOSTILNA

na najlepšem prostoru, ob glavni cesti, tri četrt ure od Novega mesta, se odda takoj v najem ali pa na račun za nekaj let. Zraven se dobi tudi nekaj zemlje. — Naslov pove upravnistvo Dol. Novic.

19-2-2

Št. 574 **Razglas.**

Županstvo občine Prečna bode oddalo na javni dražbi klanjec za znižati, ki pelje od okrajne ceste proti Čučivasi

dne 10. maja 1914 ob 4. uri popoldne na licu mesta in se vsled tega vabijo gosp. podjetniki, kateri hočejo to delo prevzeti.

Županstvo občine Prečna, 23
dne 1. maja 1914.

Važno naznanilo. Zaradi prevelike zaloge KLOBUKOV

najnovejše oblike in v različnih barvah sem znižal cene takó, da oddajem klobuke, ki so veljali poprej 12.— kron sedaj za 10.— kron

10.—	8.—
8.—	6.—
6.—	4.—
4.—	3.—
3.—	2.—
2.—	1.—

Namesto slamnikov za moške prodajam tudi prav lahke klobuke po 1-20 kron do 1-60 kron. Sklenil sem delati z najmanjšim dobičkom zraven svojih drugih obrti. Tudi se ne bodem več vozaril s klobuki po sejmovih, ker se blago vse pokvari ter bodem lahko že zaraditega postregel vsacemu edino-le z dobrim in nepokvarjenim blagom in tako po ceni, da cenejše ne more nihče prodajati. O tem se lahko vsak prepriča in bode tudi vsak gotovo zadovoljen.

5-12-3

Odl. spoštovanjem se priporočujem
LEOPOLD KOPAČ,

domača in že veliko let obstoječa prodajalna klobukov v Novem mestu (Glavni trg).